

Zsolt Péter

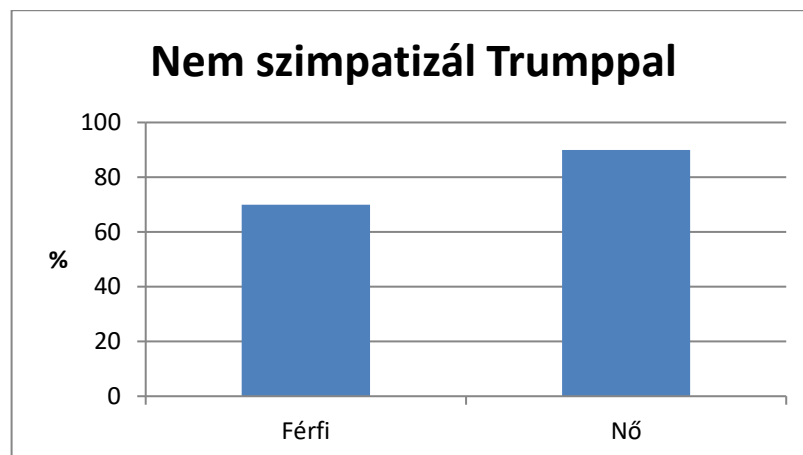
Kutatói összefoglaló

A Trump-szimpatizánsok és Trump-ellenesek populizmusának kutatása

Populisták és nem-populisták értékrendszerének sajátosságait kutattuk. Tulajdonképpen mindannyiunkban van valamennyi populizmus. A személyiségtesztünket aztán a beküldött adatok alapján szociológiai vizsgálatnak vetettük alá.

Kérdőívünket több portálon, köztük a Méltányosság Politikaelemző Központban is megosztottuk, és önálló domain névvel láttuk el: <https://hu.populismresearch.eu/> Az adatokat három éven keresztül gyűjtöttük (2017 dec. – 2020 nov.). A végén 767 választ tudtunk feldolgozni. A kérdőívben válaszolni lehetett arra is, hogy valaki szimpatizál-e Trump elnökkel, vagy sem. 128 válaszoló szimpatizált, 532 nem, a többiek nem válaszoltak erre a kérdésre.

Létjogosultsága a férfiak és nők arányának összehasonlítására reprezentatív mintavétel esetén volna lehetőség, de érdekességként azért így is megjegyezhető, mert adatbázisunkban volt összefüggés a nemek és Trump kedvelése közt. A [New York Times által közölt exit poll](#)ok kisebb különbségeket mutattak férfiak és nők közt, mint a mi válaszolóink, de náluk is a nők voltak inkább Trumpgal szemben elutasítók; lásd az alábbi ábrát.

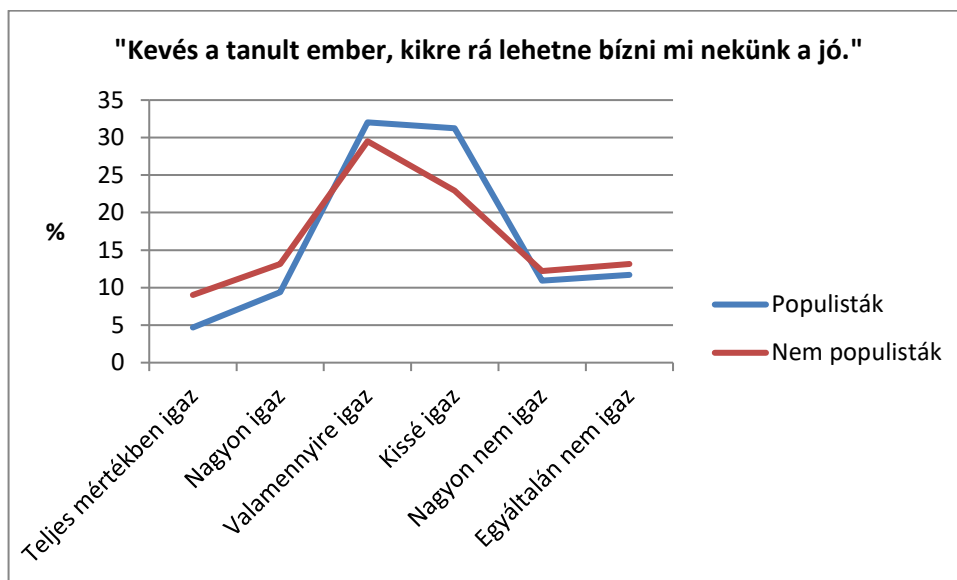
A vártnak megfelelő módon, mivel korrelált a kérdőív populizmus pontszáma a Trump-szimpatióval, ezért a Trump-szimpatizánsokat populista szimpatizánsoknak nevezhattuk el.

Öt csatornán keresztül kívántuk megragadni a mai populizmus természetét. Mindegyik csatornán magasabb pontszámot értek el a populisták, mint a nem-populisták. Azaz az egyes csatornák is előrevetíthették valakinek a besorolhatóságát, de mégsem állíthatjuk, hogy ha valaki csak az egyik csatornán szerez magas pontszámot, akkor a többin is fog.

I. Elithez való viszony

A szakmai, értelmiségi elitet a populisták nem nézik jó szemmel, és e tekintetben nem konzervatívok, sokkal inkább lázadók, viszont a hatalmat kultiválják, főként, ha az a hozzájuk közel álló politikai párt

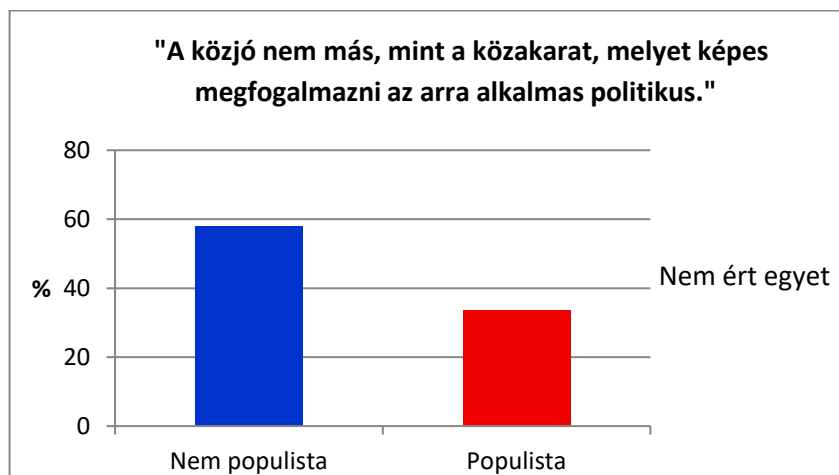
hatalma. Talán a kérdésfeltevésünk eme kétértelmű értelmezése eredményezte azt az érdekes helyzetet, hogy a nem-populisták adtak markánsabb válaszokat az elit iránti bizalomban.

Az elitellenesség kérdéscsoporton belül a legszembetűnőbb különbséget populisták és nem-populisták közt a politikai korrektség megítélésében találtuk. A populisták politikai korrektséggel szembeni ellenszenvé szinte közmegegyezéssé (80%-uk ellenséges), míg a nem-populistáknak 40%-a utasítja el azt az állítást, mely szerint a politikai korrektség fölösleges. Náluk egymás közt erről elképzelhető vita. Mind a két tábor elutasítási százalékát nagynak tarthatjuk.

II. Pluralitás versus monolit társadalmi berendezkedés

A második csatornán azt tapasztaltuk, hogy a populisták inkább hajlanak arra, hogy a fékek és ellensúlyok rendszerét fölöslegesnek tartásák. A nem-populistáknak viszont fontos, hogy autonóm szervezetek egymással egyeztetve hozzanak döntéseket, még ha ez lassabb is. A közjó meghatározását a populista csoportba kerültek kétszer annyian tennék a politikus kezébe, mint a nem-populisták. Azonban a nem-populisták egyharmada is elfogadja a közjó politika általi meghatározását. (Ennek ellentéte – melyre nem kérdeztünk külön rá – az volna, hogy a közjó megalkotása az érintett társadalom vitáján, nyilvánosságán, médiáján, érdekcsoportjain keresztül formálódik, de nem mindenestül a demokratikusan megválasztott politikusok álláspontja.)

III. Csoportszolidaritás (ingroup) és a másik csoporthoz való viszony (outgroup)

Az ellenséggel szembeni intolerancia is jóval nagyobb a populistáknál.

Hitler „jogfilozófiájával”, mely szerint a barátainknak adjunk meg mindent, az ellenségeinknek meg adjunk törvényt, a populisták jóval kevésbé voltak elutasítók. A populisták 20%-a kicsit, 8%-a pedig nagyon egyetértett Hitlernek ezzel a mondatával is (persze nem árultuk el, hogy ez tőle származik). A nem-populisták között is akadtak egyetértők (10%.) A nem-populisták sem lehetnek büszkék arra, hogy táborukban 10%-uk egyet ért egy olyan mondattal, mely teljes mértékben a törzsi kultúra indulatait fémjelzi.

IV. Szolidaritás nélküli cselekvésvágy

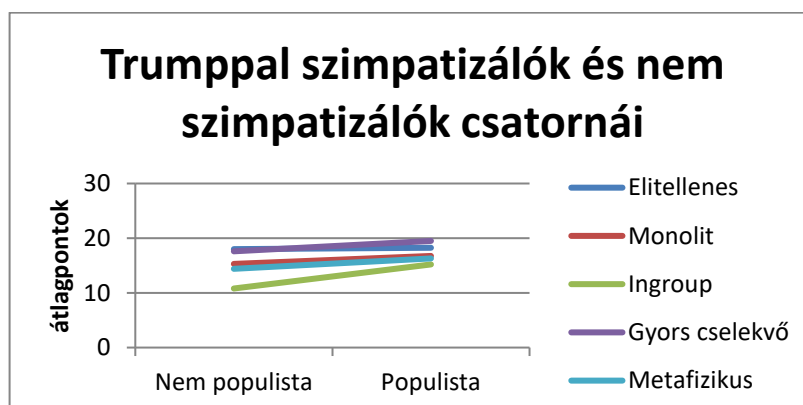
A populisták pozitív tulajdonsága, hogy többen ítélik el a tanult tehetetlenséget, így valószínűleg maguk is cselekvő emberek, ugyanakkor érdekes módon többen óvatosak is a szenvedélyes életvezetéssel kapcsolatban. A nem-populisták szolidáris érzékenysége nagyobb, de ez sokszor nem párosul annyi energiával, hogy cselekvés legyen belőle.

V. Metafizikai vonzódás, tudományhoz való viszony

A racionalitás és az ok-okozati viszonyok átlátása mind a populistáknak, mind a nem-populistáknak fontos. A populisták közt több a szkeptikus, az összeesküvés-elméletek iránt vonzódó, a megmagyarázhatatlan jelenségeket kedvelő, elismerő válaszadó. A tudomány mindenhatóságát hajlamosak kétségbe vonni, míg a nem-populistáknál többen vannak azok, akik mindent a tudomány segítségével oldanak meg, és többen is hisznek a tudományban, mint a vallásban.

Az öt csatorna egymáshoz való viszonya

Módszertan: A függőleges tengelyen az egyes csatornákon összesen 30 pontot lehetett elérni, mert minden csatornához tartozott 6 kérdés, melyet 0-tól 5-ig pontozhattak a válaszolók. A kérdéseket úgy bonyolítottunk, hogy 15 kérdésnél az egyetértés, 15-nél pedig az egyet nem értés jelezte magas pontszám esetén a nagyobb populizmust. Így zártuk ki, hogy az egyet értő vagy tagadó személyiségek karaktere torzítsa.

Megállapítható, hogy a populisták számára minden csatorna fontos szerepet játszik, és mindegyikben magas pontszámot értek el, legmagasabbat az azonnali cselekvésvágyban, még akkor is, ha az a szolidaritás hiányát eredményezi. A hazai nem-populisták sem maradtak el lényegesen a populista dimenziókban, egyetlen csatornát leszámítva: nem kötődnek úgy a saját csoporthoz. Azáltal, hogy ez a kötődésük nem olyan erős, jobban oda tudnak figyelni a másik csoport szükségleteire.